

Aluerajaus 1:5000

Ilmakuva alueelta, Oulun kaupunki, 2012

Kriteerit / Avainsanat

Edustavuus, tyypillisuus / rakennustaiteellinen merkitys
Alkuperäisyys / kulttuurihistoriallinen merkitys
Harvinaisuus, erikoisuus

Äimäraution siirtolapuutarha-alueen syntyhistoria liittyy sodanjälkeiseen aikaan. Puutarha-alue majoineen on säilyttänyt ominaispiirteensä ja on tärkeä vapaa-ajanviettopaikka monille kaupunkilaisille.

Näkymä Metsäkukantietä pitkin länteen

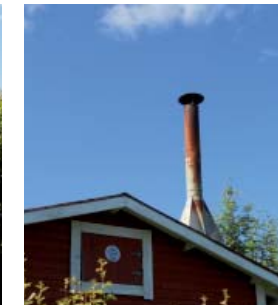
Asteritie 100

Asteritie 97

Asteritietä lounaaseen

Alkuperäinen hormityyppi

Sijainti

Äimäraution ryhmäpuutarha-alue sijaitsee Limingantien varressa kolmisen kilometriä Oulun keskustasta etelään.

Rajaus

Alue käsittää koko ryhmäpuutarha-alueen ulottuen Limingantiestä Rantalantiehen ja puutarha-alueen takaisen viheralueen reunaan sekä raviradasta Rantalantien pientaloalueen rajaan.

Alueen historiaa

Siirtolapuutarhatoiminta syntyi Saksassa 1800-luvun lopulla. Organisoitua palstaviljelytoimintaa pidettiin sosiaalipoliittisena keinona ratkaista teollistumisen ja kaupungistumisen ongelmia. Suomeen siirtolapuutarha-aate tuli 1915. Oulussa siitä kiinnostuttiin välittömästi, ja Suomen ensimmäisten siirtolapuutarhayhdistysten joukossa aloitti toimintansa Castrenin siirtolapuutarhayhdistys. Pormestari Arthur Castren omistautui aatteelle ja lahjoitti yhdistykselle maata Kaupunginojan varrelta nykyisten Raksilan ja Karjasillan välimaastosta. Alueesta kehittyi eräänlainen puutarhakaupunginosa, joka 1970-luvulle tultaessa jäi kasvavan kaupunkirakenteen puristuksiin ja lopulta Kaijuuntien alle.

Äimäraution siirtolapuutarhaa alettiin rakentaa sodan jälkeisinä vuosina. Peltoalue merkittiin yleiskaavassa siirtolapuutarha-alueeksi. Yhdistyksen perustamisesta kiinnostuneet kutsuttiin koolle 1947, ja halukkaiksi ilmoittautui 43 kaupunkilaista. Palstat

jaettiin arpomalla seuraavana keväänä. Palstojen muokkaaminen vaati paljon työtä, sillä maa oli kovaa vesiturpeikkoja kasvavaa ketaa. Mökit rakennettiin ja ensimmäiset perunasadot korjattiin 1948. Alueelle saatiin vesijohto ja kerhotalo valmistui 1957. Sähköverkkoon liitettiin 1974 ja 1980-luvulla mökkeihin alettiin hankkia puhelimia. Mökkejä on jouduttu siirtämään muun muassa 1959 Limingantien leventämisen ja 1981 Äimäraution raviradan laajentamisen vuoksi.

Käyttötarkoitus

Siirtolapuutarha on virkistys- ja viljelykäytössä. Viljely on vähentynyt ja alueen olemus on lähentynyt tavanomaista loma-asumista.

Rakennettu ympäristö

Puutarhamökkit ryhmittyvät ruutukaavamaisiin kortteleihin suorien, vain kevyelle liikenteelle ja huoltoajolle varattujen pää- ja poikkikatujen varteen. Yhteisrakennus sijaitsee keskeisesti Kullerontie-nimisen pääkadun varrella. Alueen yleisilme on vehreä: pensaista ja pensasaidoista rakentuu portteja ja hiekkatiet ovat osin ruohottuneet. Suuria puita ei juurikaan ole, joten näkymät ovat varsin avoimet.

Siirtolapuutarhan suunnitelmat laadittiin Oulun kaupungin rakennustoimistossa. Kaupunginarkkitehti Martti Heikuran piirustuksissa vuodelta 1946 vaatimattomiin mökkeihin kuuluu vain vilpola ja yksi huone. Arkkitehti Niilo Mattilan piirustuksissa vuodelta 1958 esiintyy hieman monimuotoisempi ja kookkaampi puutarhamaja. Rakennukset ovat yksinkertaisia ja puurakenteisia. Kokoushuone ja saunatilat sijaitsevat

Näkymä Esikontien ja Aseteritien risteyksestä pohjoiseen

Esikontie 9

Metsäkukantien uusia mökkejä

Esikontietä etelään

Näkymä Helmililjantien ja Äimäruohontien risteyksestä pohjoiseen

Metsäkukantie 36

Oulun kaupungin rakennustoimistossa 1952 suunnitellussa yhteisrakennuksessa, jossa on 1950-luvulle tyypillinen sisääntulokatos. Rakennus on puurakenteinen, julkisivut ovat pystylaudoitettut.

Aluetta on täydennetty länsireunalta kokonaisuuteen sopivin uudisrakennuksin.

Maisema

Pinnanmuodoiltaan tasainen Äimärautio sijaitsee hieman Limingantietä alempana puuston suojassa eikä siksi juurikaan näy vilkkaasti liikennöidylle kaupungin sisääntulotielle. Siirtolapuutarhaa reunustavat metsiköt ja eteläpuolen asuinpientaloalue.

Alueen arvot

Äimäraution siirtolapuutarha-alueen syntyhistoria liittyy sodanjälkeiseen aikaan. Yhdenäisenä suunniteltu ja rakennettu puutarha-alue majoineen on myöhemmistä muutoksista huolimatta säilyttänyt ominaispiirteensä ja on edelleen tärkeä vapaa-ajanviettopaikka monille kaupunkilaisille.

Suunnittelutilanne

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 2009. Kaavamääräyksessä korostetaan ympäristön ominaispiirteiden ja kulttuurimaiseman sekä uhanalaisten kasvien säilymistä.

Suosituks

Alueelle tulee laatia sen ominaispiirteet huomioon ottavat korjaustapaohjeet.

Lähteet

Arvokkaita alueita Oulussa osa I, Oulun kaupungin keskusvirasto, Suunnittelupalvelut, Aluesuojelutyöryhmä, 1999

Oulun kulttuuriympäristöohjelma, Oulun kaupungin rakennussuojelutyöryhmä, 2013

Oulun kaupungin rakennuslupakuva-arkisto

Oulun Kaupunginarkisto

Esikontie 9:n puutarhaa

Helmililjantietä koilliseen

Helmililjantietä lounaaseen

Kielontie 19

Kielontie 20

Kielontie 23

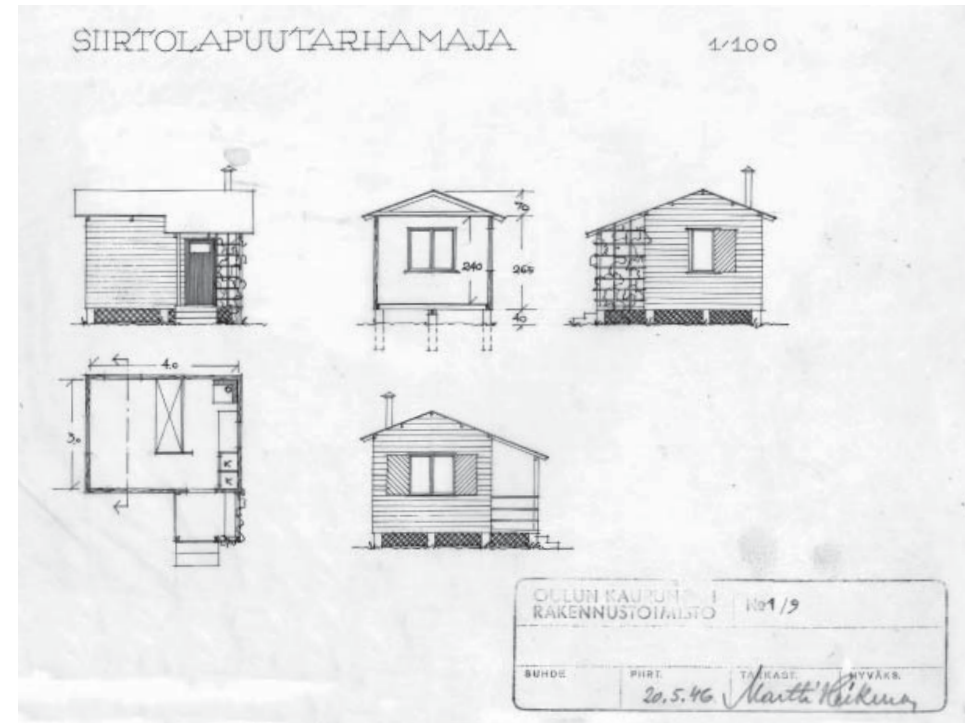
Vuokontie 58

Äimäruohontie 58:n pihapiiri

Metsäkukantie 35

Siirtolapuutarhamajan piirustukset, Matti Heikura (Oulun kaupunginarkisto)

Kerhotalon leikkikenttä

Lehtimaja Kullerontieellä

Kerhotalo ja Lehtimaja Kullerontieellä